

Kazetaritzaren Deontologia

OCW

1. Gaia ▶

Etika hitzaren esanahia eta etika moralarekiko ezberdintzen. Etika 'Filosofia Morala' bezala ulertzea. Etikaren helburuak eta metodoa. Etika eta zuzenbidearen arteko ezberdintasunak. Korrante etikoak (Teoria Aretologikoa, Teleologismoa eta Deontologismoa). Etikaren eta lanbideen arteko lotura. Zergatik da etika garrantzitsua kazetarientzat?

2. Gaia ▶

Profesionaltasuna. Lanbide Etika eta bere dimentsioak. Lanbide Kodeak: eginkizunak eta edukia. Lanbide jardueraren arriskuak. Lanbide etikari buruzko printzipio orokorrak. Erantzukizuna eta kontzientzia morala.

3. Gaia ▶

Kazetaritza lanbidea. Printzipioak eta esparru problematikoak: intimitatea, bizitza pribatua eta ohore eskubidea...

4. Gaia ▶

Informazioa produktu bezala. Informazio-enpresen etika. Etikaren faktore eragileak

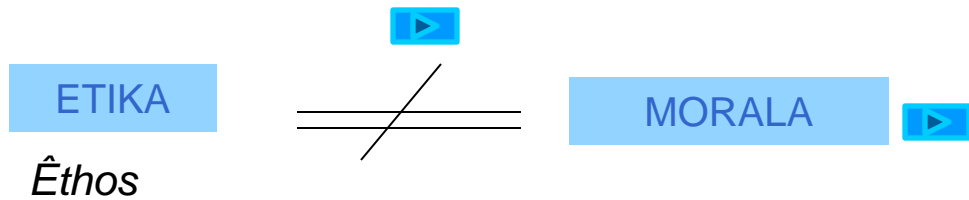
5. Gaia ▶

Kazetariaren kontzientzia klausula: definizioa eta oinarriak. Kazetariaren sekretu profesionala: definizioa, garapenak, motak eta mugak.

6. Gaia ▶

Autokontrolaren eta autorregulazioaren esanahia. Autorregulazioaren mekanismoak edo iturriak: dokumentuak (kode deontologikoak, erredakzio-estatutuak eta estilo liburuak) eta erakundeak (Prensa-kontseiluak eta Irakurlearen Defendatzailea)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

Êthos hitzak "izaera morala" esan nahi du

Etika eta Morala sinonimoak ez izan arren, erlazionatuta daude

Irudiaren iturria: Pixabay. Norberak adaptatua.

LANBIDE-ETIKA = DEONTOLOGIA

Kazetaritzaren etika edo deontologia?
Kazetaritza lanbidearen izaera morala ...
*Gure lanbideak dituen **gizarte-inplikazioak** handiak direlako*

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Jakintza motak (Aristoteles)

1. Jakintza teorikoak
2. Jakintza poietikoak (teknikak eta arteak)

3. Jakintza praktikoak/normatiboak: Etika eta Morala

Gure bizitza modu on eta bidezko batean zuzentzen laguntzen gaituztenak: Ekonomia, Politika, Etika, Morala...

*Etika jakintza praktikoa/normatiboa da eta morala aproposena
seinalatzea baino ez du egiten*

*Morala jakintza praktikoa/normatiboa da eta gizakien
ekintzarako aholku zehatzak ematen ditu ("ona izateko hau
egin behar duzu...")*

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Orduan....

Ba al du etikak **ondorio praktikorik?**

Nahiz eta ekintzak berehala ez orientatu, etikak ekintza zuzena egitera bultzatu eta orientatzen gaitu. Pertsona bakoitzari dagokio hori guztia aplikatzea

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

■ **Morala:** gizatalde baten ohitura, balio eta arau multzoa

■ **Etika** hitza moraltasunaren gaineko [hausnarketa arrazionala](#)

Etikaren objektua, beraz, morala bera da eta bere helburua dimentsio edo fenomeno moralak argitzea eta ulertzea da. Epai etikoek pertsona, egoera edo ekintza baten moraltasuna neurtzen dute. Etikaren helburua pertsonen eta gizartearen zoriontasuna lortzeko baliabidea izatea da

Etika # Morala

baina

Etika = Filosofia Morala

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

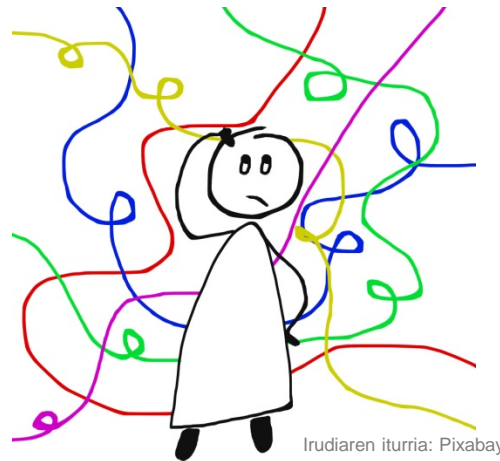
Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Irudiaren iturria: Pixabay

Txarto dago, zergatik?

Ondo dago, zergatik?

Erabaki moralak (ondo dago? txarto dago?)
norberak hartu behar ditu (askatasuna), etikaren laguntzaz

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Etika = Filosofia Morala ?

- Aitzinean Filosofiaren ikuspegitik ikertzen ziren esparru guztiak
- Gaur egun Filosofiari geratu zaizkion ikerketa esparruak :
  - ✓ *Hizkuntzaren ganean*: Hizkuntzaren Filosofia
  - ✓ *Izatea beraren ganean*: Ontologia / Metafisika
  - ✓ *Ulerkuntzaren inguruan*: Epistemologia
  - ✓ *Interpretazioaren inguruan*: Hermeneutika
  - ✓ *Zuzenbidearen ganean*: Zuzenbidearen Filosofia
  - ✓ *Moralaren ganean*: **Etika**

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Etikaren Metodoa

Dogmatismoaren kontrakoa metodoa da: [argudiatze arrazionalista](#) datza

Dogmatismoa arrazoitu gabeko iritzi edo ekintza inposatze hutsarekin lotzen dugu (fede dogmak) eta etikak 'dogmatismoa' saihesten du, hausnarketa arrazionalista bultzatzeko asmoz.

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Etikaren metodoa: zergatik kezkatzen gaitu?

- Kazetariak bere profesionaltasunaren duintasunaz jabetzeko **arrazoiketan oinarritutako gutxieneko jokabide-arauak** errespetatu behar dituztelako.
- Beraz, etika laguntza bat da kazetaritzarentzat, gizarteari arduraz erantzuteko

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

- Pertsona orok denbora eta hezkuntzaren ondorioz, irizpide etiko indibiduala erazten du (zer den bidezkoa, ona eta txarra, etab.) eta prisma horrekin mundua ulertuko du, baita kazetariak ere.
- Irizpide etiko horiek izan aurretik, txikitatik zalantza edo arazo etikoak aurkezten zaizkigu. Zailtasun eta zalantzez josia dagoen bidea da, eta are gehiago kazetarien eguneroko eginbeharretan

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

 Morala hitza

- **Morala izenak** gizatalde baten printzipio, manu, debeku, jokabide-eredu, jarrera kode, doktrina, balore edota idealen multzoa edo sistema azaltzen du (adibidez, gurasoak errespetatzea printzipio bat da gizartean; XVIII mendeko morala...; egungo gazteriaren morala..., etab.).
- **Morala adjektiboak** pertsona baten jarrera azaltzen du (adib., “moral zorrotza du pertsona horrek”)

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Moralaren printzipioak

- **Filosofikoa:** egizu ongia ongiagatik beragatik
- **Erlijiosoa:** egizu ongia Jainkoaren borondatea baita
- **Gizatarra:** egizu ongia zure ongizateak horrela eskatzen dizulako
- **Politikoa:** egizu ongia, gizarteak horrela eskatzen dizulako

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

Esparru ezberdinak!

- **Zuzenbidea:** gutxieneko etika bermatzeko tresna edo gizakion ekintzak bideratzeko tresna
- **Zuzenbidea # etika:** zuzenbidea hertsagarria da (legea derrigorrez bete behar da) eta Etika hertsaezina da; zuzenbidea kanpotik etortzen zaigun kontua da eta etika, orde, barneko kontua da.

Irudiaren irudia: Norberak egina

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Bereizketa ohikoa Etikan:

- **Norberaren etikak:** kontzientzia morala... maila pribatura garamatza
- **Gizarte etika (*etika zibila*):** gizarte oso baten kontzientzia morala. Zein gizarte mota eraiki nahi da? Dimentsio honetan adierazpen kolektiboa duten gaiak agertzen dira: guda, giza- ezberdintasunak, etab.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Korronte etikoak

Teoria aretologikoa/praxeologikoa (Aristoteles): Bertuteetan oinarritua

Bi bertute mota: etikoak (justizia, zintzotasuna, etab.) eta dianoetikoak (jakinduria eta zuhurtasuna).

Teleologismoa

Baloretan oinarritua

Jokabide baten moralitasuna zehazteko bere helburua baino ez da kontuan hartzen

Deontologismoa

Teleologismoaren kontrakoa. Jokabide baten moralitasuna erabakitzeke bere helburua ez ezik, bere izaera eta erabilitako baliabideak ere kontuan hartu behar dira.

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Teoria aretologikoa/praxeologikoa

'aretos'='bertute', 'praxis'='praktika'

- Bertutetsua izateko ondo jokatu
- Bertutetsua izatea zoriontasuna lortzeko
- Zoriontasuna bizitzaren helburutzat (*Eudaimonia*)

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

- Aristotelesek teoria morala hasi zuen
- Liburuak: *Politika*, *Magna Moralia (Morala Handia)*, *Ethica Eudemia (Eudemorentzako Etika)*, *Ethica Nicomachea (Nikomakorentzako Etika)*. *Liburu hauetan bertute etiko ezberdinak azaltzen dira, esaterako, Justizia.*

U.P.V./E.H.U.

Kazetaritzaren Deontologia OCW

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Bi bertute mota:

Bertute Etikoak (gizakiaren jokaera) (ausardia, eskuzabaltasuna, apaltasuna, zintzotasuna, justizia, etab.) Justizia = “bakoitzari berea”

Bertute dianoetikoak (dianoia edo arimaren arrazionaltasuna) (jakinduria eta zuhurmena)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

Teleologismoa

'teleos'='helburu'

Jokabide baten nolakotasuna ez da kontuan hartzen, bere helburua baizik, hau da, ekintza baten izaera morala (ona edo txarra den) erabakitzeko bere helburua baino ez da kontuan hartu behar

Irudiaren iturria: Pixabay

Helburuak...
baliabideak justifikatzen al du?

Galdera zaharra izan
arren, bizirik jarraitzen du,
kazetaritzan esaterako

Günter Wallraff kazetariaren kasua

<http://www.goo.gl/3P9UD3>

"[...] mozorrotu egin behar da gizarteari mozorroa kentzeko, engainatu egin behar da egia aurkitzeko". Günter Wallraff, Cabeza de Turco (*Ganz unten*), 1985

Wallraff-en jokaera ona ala txarra da? Zergatik?

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Deontologismoa

'*deon*'='egin behar dena'

Ekintza baten izaera morala erabakitzeko **ekintzaren helburua** ez ezik, **bere nolakotasuna** ere kontuan hartu behar da

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Utilitarismoa

(Bentham eta Stuart Mill)

- XVIII. mendeko ikuspuntua
- Etikak indibidualismoaren akatsak gainditzeko
- Zoriontasunaren printzipioa
- Ongizate orokorraren printzipioa

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kanten etika

Kant filosofoak 3 galdera planteatzen ditu:

1. Zer ezagutu dezaket? (zientzia)

⇒ **2. Zer egin behar dut?** (egin beharrekoa) **Etikaren oinarrizko galdera**

3. Zer itxaron dezaket? (erlijioa)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbide etika = Deontologia

- Etikaren ikuspuntutik, **lanbidea konpromiso morala** da (Gizarterako zerbitzu bat)
- Etikaren ikuspuntutik, **profesionaltasuna lanbide esparruko bertute bat**. Lanbidea zoriontasuna lortzeko, bitzta betea (Aristoteles: *Nikomarentzako Etika*). Nork, bere bokazioa edo norberaren errealizazioa (Bokazioa hitzak 'deia' esan nahi du).

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Bokazioa

Azken hamarkadetan lanbideen paradigma tradizionalan egondako aldaketen artean intrusismoa eta prestakuntza handiagoaren eskakizuna ez ezik, gizarteak eta lan-baldintzek bokazioan izan dituzten ondorioak ere nabarmenak izan dira.

Kazetariaren bokazioari buruzko irakurketa: goo.gl/BoQusC

*“Agian ‘bokazio’ hitza mistiko edo erlijioetsuegia da, baina bokazioa kazetaritza sena eta letagina izatea da. Radio Euskadin hasten diren kazetari gazteen prestakuntzan parte-hartzea tokatzen zait, eta segidan ikusten da nork daraman ofizioa zainetan, eta nor dabilen pasadan”
(Mikel Reparaz, EITBren kazetaria)*

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Josu Landa Ijurko_“Euskarazko Kazetaritzaren I. Kongresua”

«Profesioa» diot, «bokazio» berbaren beldur naiz eta

Seguruenik halako kutsu erlijioso-esentzialista aditzen diodalako. Baina esan nahi dudana adierazteko ez zait hoberik bururutzen. Beharbada «sena» esan geniezaioke. Gero eta koloka handiagoan ikusten dut kazetariak berezkoa behar omen luketen informatzeko grina eta joera. Han-hemenka irakurri dut lanpostuaren zertzeladek izugarri baldintzatzen dutela, gaur egun, kazetaritzaren nondik norakoa. Hedabideen enpresetan gero eta hedatuagoa dagoen «externalizazioa» (alegia, enpresa kostuak gutxitzearen produktuak kanpoko enpresen esku uztea), esperientzia gutxiko jendea nahiago izatea («merkeagoak» direlako)... kazetariaren jardun informatiboa hutsean uzteraino erlatibiza lezaketelako egoeran gaude. Adibide modura, duela hamabi bat urte Egunkariaren Estilo Liburua lantzen ibili ginenontzat, argazkilaria ere kazetaria zen, ez zegoen dudarik. Orain, ikuspegi hori erabat etsita dagoela ematen du.

Irudipena daukat kazetariak eta kazetarigaiek gero eta gehiago lanpostu soila lortzea dutela helburu. Haietako askok eta askok lanorduetan besterik ez dute prentsa irakurtzen. Norbereburua informatzeko irrika ez daukana informaziogile izan daiteke? Horrek bai dauka profesionaltasunarekin harreman zuzena.

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbide Etikaren/Deontologiaren **dimentsioak**

- ✓ Lanbidearen eta profesionalaren moralari buruzko hausnarketa (lanbide horren eginbehar moralak zehazten ditu eta lanbide horren ongia definitzen du)
- ✓ Erakundeen edo enpresen moralari buruzko hausnarketa
- ✓ Bezeroen moralari buruzko hausnarketa

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbide kode etikoen/deontologikoen edukia

- ✓ Lanbide-jarduera baten arauak, balioak eta irizpideak jasotzen dituzten dokumentuak
- ✓ Lanbide-jarduera gauzatzeko jarraibideek lanbidearen eginbehar moralak azaltzen dituzte (*dimentsio deontologiko hori kodeen artikuluetan ikusten da*)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbide kode etikoen/deontologikoen eginkizunak

- ✓ Profesionalaren erantzukizuna bultzatzea eta profesional ona zer den definitzea
- ✓ Lanbidea sinbolizatzea, intrusismoa baztertzeko
- ✓ Langile bakoitzak duen moralaz aparte, jarraibide moralak ezartzea, gizarteari on egiteko

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbide kodeei buruzko kritikak

- ✓ Adierazpen askatasuna murrizten dute
- ✓ Eraginkortasun eskasa (orokortasun mailagatik)
- ✓ Etikaren inguruko eztabaida indargabetu dezakete (ikuspegi indibidualista bultzatzeagatik)

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kazetaritza-jardueraren arriskuak:

1. Ustelkeria/galbideratzea

Defizit moraletik dator, lege hutsunetik baino gehiago

Opariak onartzea, lehiakortasun desleiala...

2. Korporatibismoa

Barne elkartasunerako eta kidegoaren interesak babesteko gehiegizko joera

- Lanbide baten interes partikularrek populazio osoaren interes orokorren aurrean lehentasuna izatea
- Lankideek euretako batek izandako moralaren kontrako jokabideak ezkutatzea, erantzukizuna kentzea edo ikerketa oztopatzea

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbideen etikaren printzipioak

- 1. Justizia** Lanbide-jarduerak pertsona guztien eskubideak eta guztion ongiak bermatu behar ditu
- 2. Autonomia morala** **Hautaketak eta erabakiak hartzeko askatasuna** ('Autonomia', grezieraz: auto+ *nomos* –araua-) Baldintzak: manipulaziorik ez egotea eta moraltasuna

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Moral autonomo bat lortzeko edo '**autonomia morala**' izateko: bakoitzak bere erabakiak moralki hartu behar du, besteen eraginik gabe eta bere izaera eta pentsaeraren arabera (kontzientziaren laguntzaz)

Nola? Prozedura baten ondorioz. Hasieran edo lehenengo mailan autonomia **heteronomoa** da eta aurreratuz joan behar da **autonomia morala bat** edo pertsonalitate morala lortu arte

Morala *heteronomotik* → Morala *autonomora*

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

<p>Heteronomia Ongia eta gaitza kanpoko agenteek (gurasoek, irakasleek) ezartzen dute. Sariaren edo zigorraren legea da.</p>	Moral heteronomoa
<p>Indibidualismoa Joko arauak ikasten dira eta betetzen dira berekoitasunagatik (Gezurra ez dizut esango zuk niri gezurra ez esateko; umeen artean: jo banauzu joko zaitut...)</p>	
<p>Harremanak Autonomia morala hasten da. Onartuak izateko asmoagatik jokutzen gara. Arduraren konpromisoa hartzen da.</p>	Moral Autonomoa/ autonomia morala
<p>Kontratu soziala Gizaki guztien eskubide oinarriak defendatzen dira</p>	Maila gorenak
<p>Etikaren printzipio unibertsalak “Niretzat nahi dudana besteei ematen diet” Berdintasuna, benetako errespetua eta gizaki guztienganako maitea defendatzen da (M. Luther King, Gandhi...)</p>	

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Erantzukizuna eta kontzientzia morala

- Kontzientziak erabakiak moralki hartzeko erantzukizuna hartzen du
- Kontzientziaren jarduera ez da mekanikoa: hausnarketa dago eta tenkadurak ager daitezke.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kontzientzia

ia deskribatu ezina

Hurbiltze metaforikoak

a) Barne-ahotsa

b) Barne-azitegia: Jokabideen ondorioak epaitzen ditu eta sentimenduak eragiten ditu (errua, esaterako)

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kontzientzia arazotsua

Lanbideen esparruan
kontzientzia eragozpenak
izan daitezke.

Kazetaritzaren arloko
kontzientzia eragozpenak
arautzeko, **kazetariaren**

kontzientzia klausula

(5. Gaia)

1. Kontzientziaren manipulazioa

Manipulatzaillearen interesen arabera kontzientzia berri bat eragiteko edo sortzeko manipulazioaren sentsazioa desagerrarazten da

2. Kontzientzia disidentea edo desobeditze zibila

Talde batek mandu edo kanpoko legeen ordeztan, bere kontzientziaren mandatua (ahotsa) entzutea nahiago duenean

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kazetaritza lanbidea: eboluzioa eta irudi soziala

Kazetaritza berri samarra da lanbide bezala

Nola identifikatu kazetari bat?

Kazetariak “albisteak egiten dituenak” esatea ez da nahikoa

- Gizarteari zerbitzu bat eskaintzen duena
- Gizartearen alde lan egiten dena, justiziaren alde (Norberari dagokio informatuta egotea eta eskubide hori bermatzen dutenak kazetariak dira)

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Lanbide guztiek proiektzio morala dute,
baina kazetaritza lanbidearena are
garrantzitsuagoa da

Zergatik?

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

- Kazetaritzak botere soziala du eta (**laugarren boterea** deitzen zaio), aldi berean, botere politiko-ekonomikoen eta kulturalen kontra presioa egiteko sortu zen ("**txakur zaindaria**" edo '*watchdog-a*')
- Halaxe da egun? Zergatik?

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kazetaritza lanbidearen balore etikoak

1. **Zehaztasuna:** gertakariak zuzen eta hitz egokiekin azaltzea, gertatu diren moduan
2. **Nekaezintasuna:** informazioa behar den bezala lantzea, nahiz eta konplexua izan
3. **Duintasuna:** pertsona guztiak errespetuarekin tratatzea; albistearen tentazioa alde batera utzita, pertsonaren duintasuna jokoan dagoen edo ez ikusi behar da.
4. **Nahikotasuna:** iturri egokiak identifikatzea eta erabiltzea
5. **Berdintasuna:** iturri eta protagonista guztien tratua bera eskaintzea; inpartziala izatea. Horrek ez du esan nahi ikuspuntu guztiei garrantzi bera ematea

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Heroi baten moduko irudia

- Egiaren eta justiziaren zerbitzura
- Herritarren aliatua botere politiko-ekonomiko ustelen aurrean
- Egiazkotasunarekin konprometitua
  - Panorama sozial konplexuan orientatzailea

Irudien iturria: Pixabay

Doilor baten moduko irudia

- Manipulatzailea
- Iritzi publikoaren interesak eta usteak moldeatzeko ahalmena duena
- Interes ekonomikoengandik eta ospe pertsonalarengandik bakarrik gidatuta
- Sentsazionalista, guztia espektakulua bihurtzen duena. Bere informazioak ekarri ahal dituen ondorioak kontuan hartzen ez dituen

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kazetaritza lanbidearen arriskuak

1. **Desinformazioa** (Berri asmatuak, berri okerrak (*fast-true*), usteetan oinarritutako informazioak...)
2. **Mediakrazia**: hedabideen gobernu, boterea; hedabideek euren botereaz abusatzea

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Mediakrazia. Zergatik ematen da?

- ✓ Komunikabideen kontzentrazioagatik eta estandarizazioagatik
- ✓ Informazioaren manipulazioagatik; interes politiko eta ekonomikoen aldeko informazioa zabaltzeagatik
- ✓ Informazioa desorekatzeagatik
- ✓ Informazioa merkantzia bihurtzeagatik
- ✓ Ikuskizunaren logika inposatzeagatik

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Esparru problematikoak

1. Egia
2. Bizitza pribatua eta publikoa; intimitatea; ohore eskubidea

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

1. Egia

Kazetariak ez du egia bilatu behar, **EGIAZKOTASUNA** baizik. Egiaren pertzepzioa ez da guztiz zehatza, norberak bere adimenean egiaren kontzepzio du.

Nola lortzen da egiazkotasuna? Objektiboak izaten, iturrien informazioa egiaztatzen, etab.

*Gezurra norberaren pentsamendu edo sentipen propioaren aurka kontzienteki jardutea da, iruzurtzeko asmoarekin. Kazetaritza arloan **deformazioa** edo **itxuragabetzea** eman daiteke (izenburu alderdikoia, gertaera ezberdinak lotzea frogarik gabe, esaldiak bere testuingurutik ateratzea, berriaren atalak kentzea, etab.)*

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

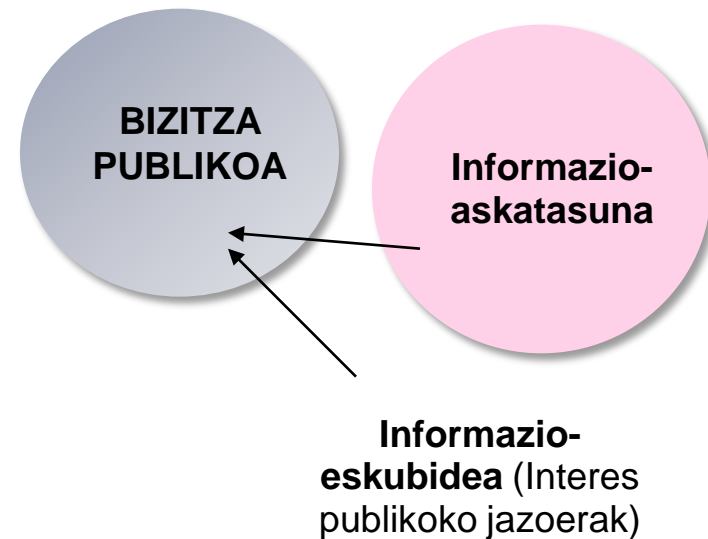
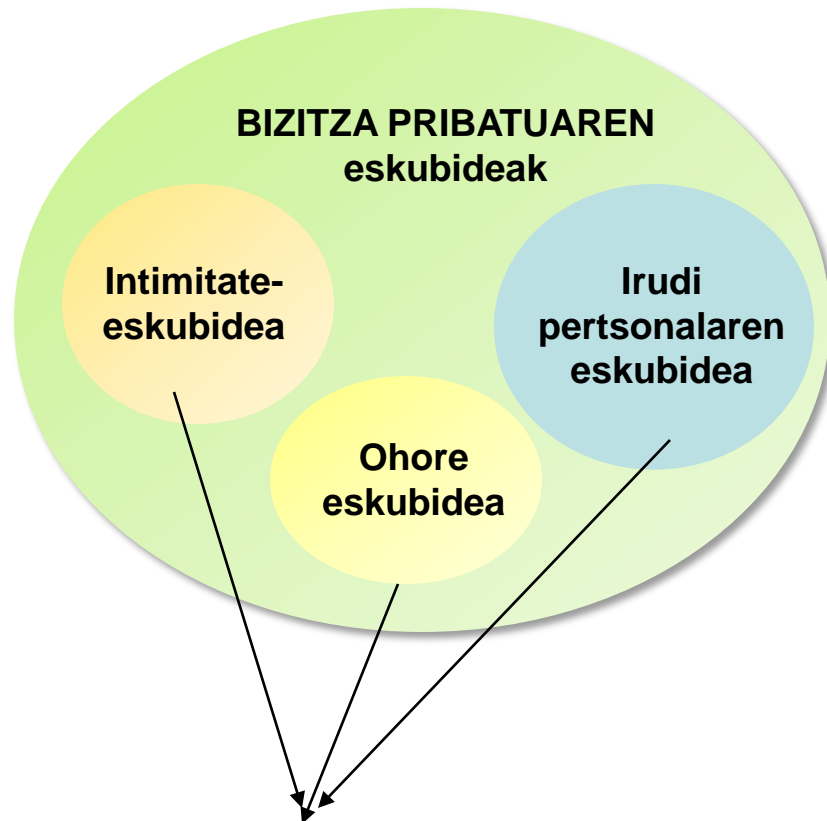
6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

2. Bizitza pribatua, publikoa, intimitatea...

- **Bizitza pribatua:** pertsona publikoek bizitza publikoa eta pribatua dute. Lehenengoa interes publikoaren objektua izan daiteke, baina bizitza pribatua mugatuago dago, bere ondasunei erreferentzia egiten diolako (etxebizitza, familia, aisialdia, etab.).
- **Intimitatea:** norbanakoaren oinarrizko ondarea da eta, hortaz, ezin du inork inbaditu. Intimitatea barneko alderdiek osatzen dute (pentsamenduak, sentimenduak, intentzioak, bizitza sexuala, bizitza espirituala, etab.).

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

EZIN DIRA INOLA ERE URRATU (zuzenbideak arautuak)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

Informazioaren protagonista	Komunikabidea/ kazetaria	Publikoa
<p><i>Bizitza pribatuaren eskubidea</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Intimitatea - Ohorea - Irudi pertsonala 	<p><i>Informazio-askatasuna eskubidea</i></p> <p>Interes publikoari erantzuteko betebeharra</p>	<p><i>Informazio-eskubidea (Interes publikoa/orokorra)</i></p>

Hausnarketa-galdera: Minari eta sufrimenduari buruzko informazioa, *interes publikokoa* ??

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Ohore eskubidea

Pertsona bakoitzak bere ohorea defendatzeko eskubidea duela Espainiako Konstituzioan esaten da. **1/1982 Lege Organikoan garatu da.**

Ohore eskubideak dignitatearekin zerikusia du: pertsonaren irudi, izen eta ospe ona defendatzeko eskubidea da

- Pertsona hilda badago, eskubidea familiak jasotzen du
- Enpresek ere badute
- Ohore eskubidea irainen bidez urratu daiteke. Pertsonari iraina eskutatuz gero, “**difamazioa**” deitzen da.
- “**Kalumnia**” deritzona pertsona baten ohore eskubidearen kontra jotzen duen gezurra da.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Prensa arrosa edota telebistako bihotzeko
programak jomugan, zergatik?

Pertsona ezagunen intimitate-eskubidea urratzeagatik...

? Intimitateren eskubidearen urraketa

Kasuak

Irudiaren iturria: Pixabay

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kronika soziala eta programa *arrosak*:

Arinak , entretenigarriak eta kolore bizikoak, beraz, erraz ikusten dira. Ikusleengan sortzen dituzten efektuak:

- ✓ Arrakasta edo zoriontasuna protagonismo sozialarekin edota ospearekin lotzea.
- ✓ Protagonismo soziala kosta ahala kosta lortu nahi izatea edo kanon fisiko zehatz batzuekin lotzea.
- ✓ Pertsonen balioa haien protagonismoaren edo harreman sozialen arabera neurtzea, ez haien izaera edo prestakuntza intelektuala kontuan hartuta.

1. Gaia
Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia
Lanbideen Etika

3. Gaia
Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia
Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia
Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia
Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Irudi latzak: beharrezkoak dira?

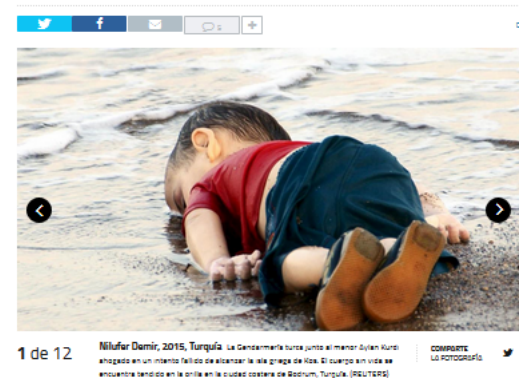
Profesional onak ez du negar-malko erraza bilatu behar

Irudiaren iturrira eta beste ereduak:

http://www.elconfidencial.com/multimedia/album/mundo/2015-09-03/otras-fotos-cuya-publicacion-genero-un-fuerte-debate_998593#0

Irakurgai osagarria:

<http://www.argaia.eus/argaia-astekaria/2297/krudelkeria>

El hecho del debate surgió por la publicación de la fotografía del cadáver de un niño en una playa turca. El Confidencial ha querido recopilar algunos otros ejemplos de fotografías que también generaron una fuerte polémica tras su publicación. Hay argumentos a favor y en contra. Uno es lo compartieron en redes sociales para hacer visible el problema y otros no querían amargarle el día a sus seguidores. Algunos dicen que hieren la sensibilidad del que las ve, y otros que es la única manera de que estas tragedias lleguen a todo el mundo y se intenten solucionar. Y parece que el problema de la inmigración ya está aquí, más cerca que nunca, y es un problema de todos, y no solo de ellos.

Y mientras debatimos si es conveniente mostrar estas verdades a la sociedad o mantenerlas fuera de nuestra vista, según ACTUAR, 2.500 personas mueren cada año intentando buscar un futuro mejor en un viaje desesperado a Europa. Puede ser que esta vez nos alarmemos más al ver la foto de este niño en la playa porque el fallecido tiene cara, nombre y apellidos y las "cosas" no son tan abstractas y frías como las cifras que se muestran en otras noticias. Y aunque no haya foto de los otros 2.499 seres humanos, y parezcan un simple número, también tienen cara, nombre y apellidos, como el pequeño Nijlan, el niño de la playa.

Sea como fuere, el debate está servido y la realidad seguirá nutriéndonos de imágenes que todos veremos de un modo u otro (o no). Este diario solo pretende informar mostrando "toda" la realidad porque solo el conocimiento de los hechos permite tener una opinión. El primer paso para solucionar un problema es denunciarlo. Lea la noticia en Mundo.

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

? Medioen interesatik.... Medioen ahaztera

Erabili eta botatzeko joera: inpaktu handiko gaiak hilabeteak pasata bizitasuna galdu edota ahaztu ohi dira (ezbehar naturalak, gudak eta gatazka armatuak, etab.)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

Informazio-kontzeptuaren zentzu modernoa

- Salmentako objektua eta merkataritzako balioekin oso lotuta
- Enpresen kontzentrazioa eta monopolizazioa

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Komunikabideen etika eragiten duten faktoreek

Jabetza
Zuzendaritza
Audientzia
Konpetentzia
Iragarleak
Gobernuak
Presio taldeak

- Zein da enpresa-jabetzaren ardura?
- Zein da audientziaren ardura?
- Zein da gobernuen/alderdi politikoen ardura?

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

- Jabetza → Etekinak lortu
- Konpetentzia → Edukiak sortzeko abiadura areagotu
- Audientzia → Arreta deitzeko beharra
- Iragarleak → Audientzia lortzeko presioa
- Gobernuak, presio-taldeak, alderdi politikoak, etab. → Informazioa kontrolatu, kazetari lana oztopatuz

Irudiaren iturria: Pixabay

Botere politikoak beti mesfidatu izan du informazio askatasuna eta arrazoi horregatik botereak beti hartu izan ditu bere neurriak eta baita mota ezberdinetako kontrol mekanismoak ere

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Irudiaren iturria: Pixabay

Komunikabideak diru-iturriak
baino ez dira?

Komunikabideak ere
negozioak dira?

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

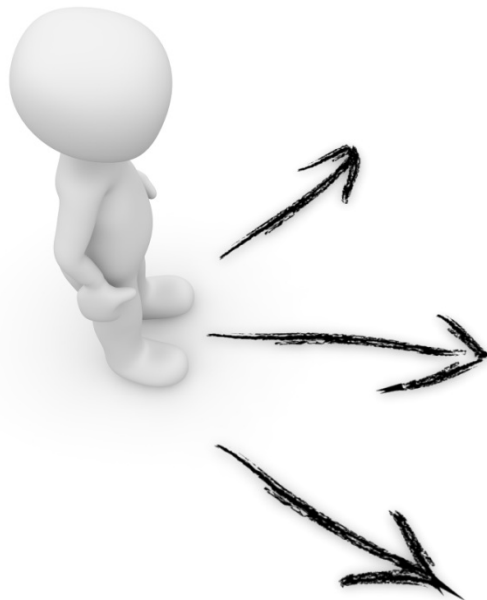
Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Non dago soluzioa?

Erredakzio askatasunean ote?

Irudiaren iturria: Pixabay

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Laburbilduz....

Komunikabideen muga k bi motatakoak dira:

1. **Kanpo-mugak:** inguru ekonomiko-politikoak, publizitatea, presio-taldeek, enpresan bertan dagoen hierarkia...
2. **Barne-mugak:** informazioa merkantzia bezala ikustea. Produktua izanda, iraupen data funtsezkoa bihurtu da. Honek dakartza berehalakotasuna eta honen ondorio txarrak (*fast-true*, etab.)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

* Kazetarien kontzientzia klausula

Espainiako Konstituzioan (1978) **eskubide** bezala agertzen da eta legearen bidez erregulatuta da: **2/1997 Lege Organikoa**

Kazetaritzaren arloko kontzientzia eragozpenak arautzeko balio du.

Nahiz eta kazetariak komunikazio enpresaren irizpide editorialei fideltasuna zor dien, kontzientzia klausula enpresak kazetariari egin diezaiokeen eskakizunetan mugak ezartzen ditu

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kontzientzia klausulari esker lan kontratua apurtu daiteke, ondorio txarrik gabe (indemnizazioa),

3 egoeratan:

1. Enpresaren norabide informatiboan zein ideologikoan aldaketa nabarmena gertatzen denean **
2. Enpresak kazetaria lekualdatzen duenean talde berekoa den baina informatzailearen orientazio profesionala hausten duen beste komunikabide batera.
3. Enpresak informatzailearen printzipio etikoen aurkako informazio bat zabaltzera behartzen duenean *** (Kazetarien independentzia babesteko)

Irudiaren iturria: Pixabay

** Komunikabide bateko ildo editorialaren edo ideologikoaren aldaketa bat antzematea zaila da. Irizpide editorialak ez daude kasu guztietan ondo formulatuak

*** Nola neurtu informazio baten sorrera kazetaritzaren printzipio etikoen aurka doala?

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

* Kazetarien Sekretu Profesionala: zer da?

Sekretu profesionala ofizio askotan ematen da:
medikuntzan, abokatutzan...

Hauetan ez bezala, kazetaritzan sekretu profesionala kazetariaren **eskubide eta betebeharrak** [moralak] da, zeinek **iturrien konfidentzialtasuna, anonimitasuna, identitatea edo informazioa** ez argitaratzeko eskubidea bermatzen duen. Hortaz, iturriak babesteko balio du. Iturriak *off the record* eskatzen duenean.

Kazetariak sekretu profesionala ez mantentzeak deontologia profesionala urratzen du, ez legea.

ZER BABESTEN DU? (Sekretu profesionalaren objektua): iturriaren izena, datu pertsonalak, ahotsa eta irudia; informazioa lortzeko prozesua eta honi dagokion datu guztiak; iturriak kazetariari eman eta argitaratu ez den informazioaren zatia; kazetariaren datu pertsonalak eta bere jardura profesionalarekin erlazionatutako datuak.

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Non agertzen da sekretu profesionala?

Espainiako Konstituzioaren **20.1d** artikuluan dago gordeta.

FAPERen Kode Deontologikoaren 10. artikuluan agertzen da.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Egoerak

Iturrien identitatearen inguruan isiltasuna gordetzeko eskubidea kasu orotan: enpresa buruaren, autoritate administratiboan, parlamentarioen zein judizialen aurrean

Salbuespenak

Frogatzen bada iturriak, jakinaren gainean egonda, informazio faltsua eman duela edo iturrien errebelazioa pertsoneri kalte larri eta berehalakoak ekiditeko medio bakarra denean, salbuespen gisa, betebeharrak profesionala alde batera geratuko litzateke eta sekretu profesionala apur liteke

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Sekretu Profesionala: motak

1. Sekretu naturala
2. Sekretu agindua
3. Sekretu profesional absolutua
4. Sekretu kalifikatua
5. Sekretu mugatua
6. Sekretu ez onartua

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

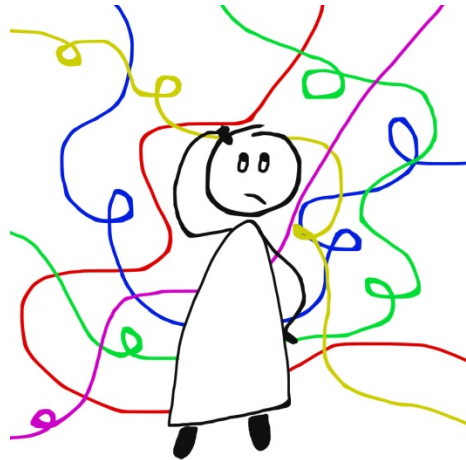
Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Irudiaren iturria: Pixabay

Zure ustez *off the record* zentzura mota bat da?

Zein da argitaratu ezin diren deklarazioen balioa?

Off the record apur liteke etikaren kontra joan gabe?

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

ALBISTEAK

Ustezko iruzur auzia

Arabako espioitza auziko kazetariak ez dituzte iturriak ezagutarazi

Erredakzioa - 2010/10/01 | **Iruzkina egin**

Arabako ustezko espioitza auziko datuak jakinarazteagatik epaileak deitutako zortzi kazetariak sekretu profesionalari heldu diote beraien iturriak ez ezagutarazteko.

Ezagutzera eman

0 retweet

Partekatu

Inprimatu

Arabako ustezko espioitza auziaren inguruan datuak jakinarazteagatik epaileak deitutako zortzi kazetariak sekretu profesionalari heldu diote beraien informazioen iturriak ezagutzera ez emateko.

Goizean zehar deklaratu dute zortzi kazetariak Gasteizko Epaitegian Ana Zulueta epailearen eta Josu Izagirre fiskalaren aurrean. Auziko hiru inputatuen (Aitor Telleria eta bi ertzain) abokatuak ere izan dira bertan.

Informazioa funtzionario publikoen bidez edo agiri ofizialak ikusiz lortu zuten galdetuta, sekretu profesionalari heldu diote. Horren harian, beraien betebeharra egiazko informazio ematea dela esan dute.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Zer da 'autokontrola'?

Kazetariak bere lana betetzean egin behar duen moralean oinarritutako hausnarketa da, bere buruaren gaineko kontrol bat ezartzeko eta bete behar diren kode etikoak errespetatzeko. Autokontrola kazetariaren borondatean datza (boluntarioa da). Autokontrola ez da 'autozentsura'

Eginbehar profesionala eta eginbehar etikoaren arteko dikotomian aukeratu egin behar izatea ez da lan erraza, irizpide etiko garbia eduki ezean

Autokontrola ez egotekotan, legeak beharrezkoak izango ziren Zuzenbidea ez da nahikoa ekintza informatibo guztiak arautzeko

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Zer da 'autorregulazioa'?

Profesioa osoari erreferentzia egiten dio: *kazetaritzaren autorregulazioa*. Ekimen, dokumentu edo erakunde ezberdinetan datza (“autorregulazioaren mekanismoak” edo “iturriak”).

*Kazetaritza lanbidea
autorregulatzen da eta
kazetaria autokontrolatzen da*

Irudiaren iturria: Pixabay

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

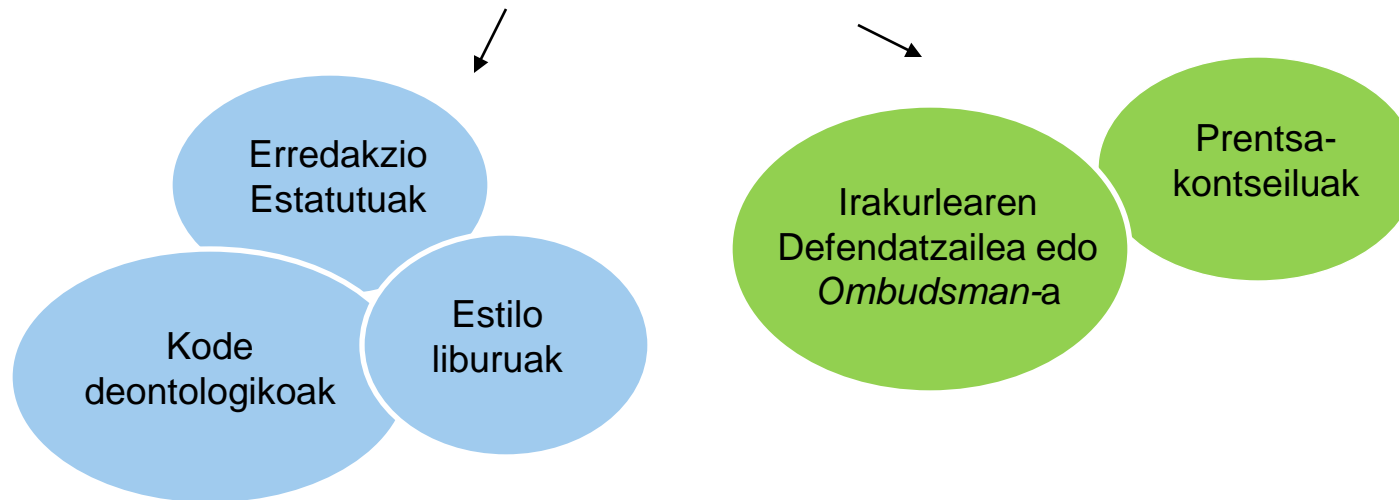
3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Autorregulazioaren mekanismoak edo iturriak

Bi motatakoak: **Dokumentuak** eta **Erakundeak**

U.P.V./E.H.U.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

1. Kode deontologikoak

- Kazetaritza lanbidean *kontzientzia moral kolektibo* bultzatzeko dira
- Betebeharrak edo arau multzoak dira (balore sinbolikoa baino ez dute, normatiboak ez direlako)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kode motak

Nazioarte mailako kodeak

- UNESCOren Kodea (1983)
- Europako Batzordearen Kodea (1993)

Espainiakoak

- Kataluniako Kazetarien Elkarte (*Col.egi de Periodistes de Catalunya*) (1992)
- FAPE. (Espainiako Prentsaren Elkarten Federakundea) (1993)
- Madrileko Kazetarien Sindikatua (2000)
- APIE. (*Informazio Ekonomikoaren Profesionalen Elkarte*)

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Kodeen edukia

1. **Printzipio orokorrak** (egiazkotasuna, duintasuna, zehaztasuna, etab.)
2. **Estatutuak** informatzaileen eskubide profesionalak kontuan hartzen du
Enpresan parte hartzeko eskubidea, prestakuntza, autore eskubideak, sekretu profesionala...
3. **Jarduteko printzipioek** (*off the record*, kamara ezkutuak, etab.)

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Ereduak

Col.Legi de Periodistes de
Catalunya

*Kazetaritza lanbidearen
Printzipio Deklarazioa*

1. Gorde beti gertaeren eta iritzien arteko bereizketa.
2. Hedatu oinarritutako informazioak, ez besterik.
3. Zuzendu okerrak, arretaz eta behar den tratamenduz.
4. Erabili informazio lortzeko metodo duinak
5. *Off the record*-arekiko begirunea izan
6. Errespetatu pertsona guztiei informaziorik ez eman eta galderei ez erantzuteko eskubidea.
7. Ez onartu besteen ordain-saririk. Ezin da aldi berean burutu kazetaritza jarduera bateraezinak diren beste batzuekin.
8. Ez erabili informazio pribilegiaturik norberaren mesedean.
9. Errespetatu norberaren intimitaterako eta irudirako pertsonen eskubidea.
10. Bete zehazki errugabetasun presuntzioaren printzipioa.
11. Erabili berebiziko arretaz adin txikikoei eragiten dien informazioa.
12. Aritu berebiziko erantzukizun eta zehaztasunez diskriminaziorik sor dezaketen informazioen edo iritzien edukiekin.

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

FAPE*Kode Deontologikoa*

1. Kazetariaren lehen konpromiso etikoa egiarekiko atxikimendua da.
2. Babestu beti albisteak ikertu eta zintzoki hedatzeko askatasunaren printzipioa, baita iruzkintzeko eta kritikatzeko askatasuna ere.
3. Errespetatu pertsonen berezko intimitatea eta irudiarekiko eskubidea.
  - a) Soilik interes publikoaren defentsak justifikatzen ditu mutur sartzekak.
  - b) Saihestu mutur sartzekak dolu edo bihozmin egoeratan.
  - c) Kontu berezia ospitaletan edo antzeko guneetan sartutako pertsonekin.
  - d) Kontu berezia haur eta gazteekin.
4. Pertsona oro da errugabea bestelakoa egiaztatzen ez den artean.
  - a) Ekidin akusatutakoen senide eta lagunak izendatzea.
  - b) Ekidin delitu baten biktimak izendatzea.
5. Arreta handia jarri behar da diskriminatzaile edo bortitzak izan daitezkeen edukiak saihesteko.

FEDERACIÓN
DE ASOCIACIONES
DE PERIODISTAS
DE ESPAÑA

Periodistas FAPE

Fape + Com. de Arbitraje Asociados + Servicios Asociaciones + Empleo Formación Premios + Revista Periodistas

Código Deontológico

PREÁMBULO

En el marco de las libertades civiles consagradas en la Constitución, que constituyen la referencia necesaria para una sociedad plenamente democrática, el ejercicio profesional del Periodismo representa un importante compromiso social, para que se haga realidad para todos los ciudadanos el libre y eficaz desarrollo de los derechos fundamentales sobre la libre información y expresión de las ideas.

Como su sujeto e instrumento de la libertad de expresión, los periodistas reconocen y garantizan que su ejercicio profesional es el cauce de manifestación de una opinión pública libre dentro del pluralismo de un Estado democrático y social de Derecho.

Pero los periodistas, también, consideran que su ejercicio profesional en el uso y disfrute de sus derechos constitucionales a la libertad de expresión y al derecho a la información, está sometido a los límites que impidan la vulneración de otros derechos fundamentales.

Por ello, a la hora de asumir estos compromisos, y como verdadera garantía que ofrece a la sociedad española, a la que sirve, la profesión periodística entiende que le corresponde mantener, colectiva e individualmente, una intachable conducta en cuanto se refiere a la ética y la deontología de la información. Los periodistas, integrados en la Federación de Asociaciones de la Prensa de España, se comprometen con la sociedad a mantener en el ejercicio de su profesión los principios éticos y deontológicos que le son propios.

En su virtud, la Asamblea General de la Federación de Asociaciones de la Prensa de España (*) promulga los siguientes principios y normas deontológicas de la profesión periodística:

I – PRINCIPIOS GENERALES

1. El Periodista actuará siempre manteniendo los principios de profesionalidad y ética contenidos en el presente Código Deontológico, cuya aceptación expresa será condición necesaria para su incorporación al Registro Profesional de Periodistas y a las Asociaciones de la Prensa federadas.

Iturria: <http://fape.es/home/codigo-deontologico/>

Código Ético

1. Los periodistas de información económica expondrán con objetividad e interpretarán con criterio recto los hechos que acontezcan en el ámbito de su especialidad, previa la investigación seria de los datos, el contraste de las diversas versiones, hasta agotar en lo posible todas las fuentes disponibles, rechazando todo tipo de presiones.
2. Los periodistas de información económica se mantendrán al margen de las actividades sobre las que informan. No podrán asumir la representatividad, velar por la imagen ni hacer de portavoz de ningún organismo, sociedad o institución económica, ni de ninguno de sus directivos.
3. Los periodistas de información económica seguirán, con imparcialidad propia de observadores neutrales, la marcha de los procesos económicos y financieros, sin influir en los mismos con noticias o comentarios que beneficien intereses de personas o entidades.
4. Los periodistas de información económica podrán adquirir acciones, realizar otras inversiones u operaciones del mercado, siempre que no utilicen al efecto información confidencial o reservada, que por su trabajo profesional, hayan obtenido. Esta información tampoco la utilizarán en beneficio de terceras personas.
5. Los periodistas de información económica, cumpliendo las exigencias mínimas de su independencia, rechazarán cualquier regalo, donación, invitación sin justificación informativa o prebenda que pudieran ofrecerles los agentes de la vida económica o financiera, cuando atenten, vulneren o puedan condicionar el libre ejercicio de la profesión.

Iturria: <http://www.apie.es/codigo-etico/>

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

2. Erredakzio Estatutuak

Komunikazio enpresaren eta profesionalen arteko **borondatezko akordio idatziak**.

Informazio-enpresaren barnean kazetarien autonomia eta eskubideak bermatzeko tresnarik eraginkorrenak dira

Edukiak:

- ✓ Disposizio orokorrak eta adizionalak
- ✓ Printzipio ideologikoak
- ✓ Erredakzioko komiteko funtzioak
- ✓ Profesionalen beharrak eta eskubideak

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Ereduak:

- ❖ *El País*, 1980an (aitzindaria eta erreferentzia eredu).
- ❖ *La Voz de Galicia*, 1988an.
- ❖ *El Mundo*, 1990ean.
- ❖ *El Periódico de Catalunya*, 1993an.
- ❖ *Radiotelevisió Valenciana (RTVV)*, 1996an (ikus-entzunezko hedabide baten eta hedabide publiko baten lehena).
- ❖ *Corporació Catalana de Radio i Televisió (CCRTV)(TV3)*, 1998an.
- ❖ *La Vanguardia*, 2001ean.
- ❖ *Sport*, *Bartzelonako kirol egunkaria*, 2002an.
- ❖ *EFE* Agentzia, 2006an.
- ❖ EITB (Begiratu Dosierra_Irakurketak)

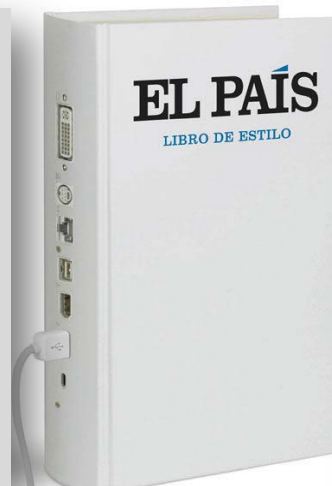
<p>1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala</p>	<p>2. Gaia Lanbideen Etika</p>	<p>3. Gaia Kazetaritza Lanbidea</p>	<p>4. Gaia Informazio-enpresaren etika</p>	<p>5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia</p>	<p>6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola</p>
--	---	--	---	---	---

3. Estilo liburuak

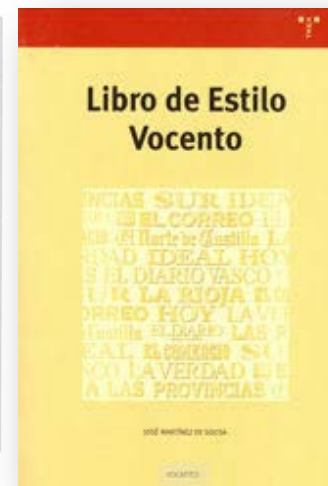
Hedabide bakoitzak bere estilo-arauak publikatzen ditu. Idazteko teknikak eta hizkuntza arauak biltzeaz gainera, Estilo Liburuek garbi jokatzeko jarraibideak ere azaltzen dituzte (Adib., albistearen gorputzak tituluarekin bat etorri behar du...)

Iturria: <http://www.berria.eus/estiloliburuak/>

Iturria: <http://www.casadellibro.com>

Iturria: <http://www.casadellibro.com>

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

4. Kontrol Erakundeak: Prentsa-Kontseiluak

Elkarte pribatu eta kolektiboak dira

Eginkizunak:

- Kode berriak garatzea eta betetzen direla bermatzea
- Gatazken edo kexen aurrean bitartekaritza funtzioa betetzea
- Etika profesionalaren inguruan eztabaida foro bat izatea
- Arazo deontologiko eta profesionalen aurrean ikerketak eta ebazpenak zabaltzea
- Lanbidearen interesak defendatzea
- Lanbidearen eta gizartearen arteko lotura indartzea

1. Gaia Deontologiaren oinarriak. Etika eta Morala	2. Gaia Lanbideen Etika	3. Gaia Kazetaritza Lanbidea	4. Gaia Informazio-enpresaren etika	5. Gaia Kazetariaren autonomia profesionala eta deontologia	6. Gaia Kazetaritzaren autorregulazioa eta autokontrola
---	-----------------------------------	--	--	--	--

- Elkarte hauetan bi kide mota egoten dira:

- Lanbidearekin harreman zuzena duten pertsonak

- 'Outsiders', profesiotik kanpoko adituak (irakasleak, ikertzaileak, pertsonaia ospetsuak....)

- *Consell de la Informació de Catalunya* (CIC) (1997)

Kataluniako hedabide garrantzitsuenen buruak, Kataluniako kazetarien elkargoa (*Col. legi de Periodistes de Catalunya, CPC*) eta Kataluniako kazetaritza fakultateetatik adituek osatzen dute.

<http://fcic.periodistes.cat/es/>

1. Gaia Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala**2. Gaia**

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia Informazio-enpresaren
etika**5. Gaia**Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia**6. Gaia**Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

4. Kontrol Erakundeak: *Ombudsman-a*

Sustrai eskandinaviarrak dituen hitza da: defendatzailea edo ordezkaria. Kazetarien lanaren inguruko kekek, kritikak edo proposamenak jasotzen eta erantzuten ditu.

El País egunkarian 1985etik

La Vanguardia egunkarian 1993tik

Canal Sur Irrati eta telebistetan 1995etik

Antena3 1997tik

EITB 1998tik

Radio y Televisión de Andalucía (RTVA): Defensor del Oyente y del Espectador (1995).

RTVE: Defensor del Espectador y del Oyente (2006).

Catalunya Ràdio: Servei d'atenció a l'espectador i l'oient (2006).

1. Gaia

Deontologiaren oinarriak.
Etika eta Morala

2. Gaia

Lanbideen Etika

3. Gaia

Kazetaritza Lanbidea

4. Gaia

Informazio-enpresaren
etika

5. Gaia

Kazetariaren autonomia
profesionala eta deontologia

6. Gaia

Kazetaritzaren autorregulazioa
eta autokontrola

Zereginak

1. Informazioaren kalitateari laguntzen dio
2. Irakurleenganako gertutasunean laguntzen du
3. Zuzendari eta editoreei irakurleen kexen aurrean laguntzen die
4. Justiziaren eskuetara heldu daitezkeen kexen erresoluzioa bideratzen du

Ombudsman-aren betebeharrak

1. Ezin dio sekretu profesionalari uko egin
2. Kazetariren bat kaltetuta izanez gero, kazetari horren iritzia entzuteko eta publikatzeko betebeharra dauka
3. Ezin izango du erredakzioko kazetarien lana inola ere gutxietsi, ezta haien profesionaltasuna zalantzan jarri ere

España y su antigüedad

Por: [Lola Galán](#) | 14 de marzo de 2017

El domingo 5 de marzo, la noticia titulada *España no es la nación más antigua de Europa por mucho que Rajoy insista*, que figuraba en la portada digital de EL PAÍS, se situó enseguida entre las más leídas y las más comentadas. Y eso, pese a la 'competencia' de otras que escalaron rápidamente el listado de 'lo más visto', como la que recogía los comentarios despectivos hacia los españoles difundidos en un programa de la televisión pública vasca. El tema sobre la discutida antigüedad de España provocó además una fuerte polémica entre los lectores.

[Seguir leyendo >](#)

Compartir

 Me gusta A 3 personas les gusta esto. [Regístrate para ver qué les gusta a tus amigos.](#)

 Comentarios (0) | [Enlace permanente](#)

La corbata de Trump, y otros detalles

Por: [Lola Galán](#) | 03 de marzo de 2017

Donald Trump se ha convertido en un personaje ubicuo. No es posible leer un diario, ya sea impreso o digital, o seguir unos informativos de radio o televisión, sin toparse con el actual presidente de los Estados Unidos. EL PAÍS no es una excepción, y algunos lectores se quejan periódicamente de lo que consideran un interés excesivo —negativo, desde luego, en la mayoría de los casos— por el presidente de la gran potencia mundial. Una noticia publicada el martes 7 de marzo en la portada digital de este diario, *"Donald Trump sujeta su corbata con cinta adhesiva"*, ha hecho redoblar estas quejas.

[Seguir leyendo >](#)

Compartir

 Me gusta A una persona le gusta esto. [Regístrate para ver qué les gusta a tus amigos.](#)

 Comentarios (0) | [Enlace permanente](#)

Un condenado por yihadista, ¿es un yihadista?

Por: [Lola Galán](#) | 02 de marzo de 2017

EL PAÍS publicó el pasado 24 de febrero un artículo en el que se relataba la peripécia judicial de un preso que cumple condena en Marruecos por su participación en el atentado terrorista de Casablanca. La información, *«La justicia rechaza indemnizar a un yihadista extraditado y torturado»* explicaba con detalle el caso de Alí Aarrass, detenido en España en 2006 por presunta vinculación con terroristas, puesto en libertad y vuelto a detener tras recibir la justicia española una petición de extradición de Marruecos que, finalmente, fue concedida. Amnistía Internacional España me ha escrito una carta solicitando que se elimine del titular el término yihadista, alegando que su condena se basa en una confesión extraída mediante torturas.

[Seguir leyendo >](#)

LA DEFENSORA DEL LECTOR

La figura del Defensor del Lector fue creada por la Dirección de EL PAÍS para garantizar los derechos de los lectores, atender a sus dudas, quejas y sugerencias sobre los contenidos del periódico, así como para vigilar que el tratamiento de las informaciones es acorde con las reglas éticas y profesionales del periodismo. Puede intervenir a instancia de cualquier lector o por iniciativa propia.

[Principios éticos del diario EL PAÍS](#)

DEFENSORA DEL LECTOR

Lola Galán se incorporó a la plantilla de EL PAÍS en 1982, tras una etapa como colaboradora del diario. Ha sido redactora de las secciones de España y Sociedad, y reportera de la sección Domingo. Entre 1994 y 2003 ha ocupado las corresponsalías de Londres y Roma. En los últimos años ha trabajado para los suplementos del fin de semana, incluida la revista cultural Babelia. Magaña, estudió Filosofía en la Universidad Complutense y Periodismo en la Escuela Oficial de Madrid.

ARCHIVO

marzo 2017

lun.	mar.	mie.	jue.	vie.	sáb.	dom.
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

- marzo 2017
- febrero 2017
- enero 2017
- diciembre 2016
- noviembre 2016
- octubre 2016
- septiembre 2016
- julio 2016
- junio 2016
- mayo 2016
- abril 2016
- marzo 2016
- febrero 2016
- enero 2016
- diciembre 2015
- noviembre 2015
- octubre 2015
- septiembre 2015
- julio 2015
- junio 2015

Irudiaren iturria: Pixabay